

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščenice in upokojeence.

Za našo neodvisnost in stalnost

Notranji minister je dne 21. septembra t. l. pod štev. K 1220 razposlal vsem podrejenim oblastvom okrožnico, ki je za vse državno uslužbenstvo izrednega pomena, ker uveljavlja načela, za katera so se vsa leta, odkar obstoji naša država, vsi poštene in neodvisni drž. uslužbenci borili z vsemi silami. Ta okrožnica pomeni za vso državno upravo in za prizadeto drž. uslužbenstvo jamstvo boljše bodočnosti in zagotovilo pravičnosti, reda in zakonitosti. — Okrožnica se glasi:

»Po čl. 118 zak. o notranji upravi je nameščencem resorta notranjega ministrstva prepovedano sleherni kazanje strankarske pripadnosti in vsako strankarsko delovanje na kakršenkoli način. Prepovedano jim ni le uporabljanje oblasti in položaja v strankarske namene, vplivanje na podrejene državne in samoupravne nameščenice in na državljane sploh v strankarsko-politični smeri, kakor tudi pristransko postopanje v službi iz strankarskih razlogov, temveč je vse to pod kaznijo prepovedano. Prepovedano jim je tudi podpiranje delovanja političnih strank, čeprav so dovoljena.

Uslužbenci resorta ministrstva za notranje zadeve bodo najbolje služili državi, če bodo daleč od vsakega strankarskega vpliva in če bodo svoje posle opravljali vestno in zvesto, in če bodo imeli pred očmi samo zakonitost, pravičnost in enakost vseh pred zakonom, ustvarjanje in organiziranje političnih strank pa prepuste državljanom samim.

S to zgodovinsko okrožnico je bila končno vendarle izrečena odrešilna beseda, na katero so vsi poštene državni uslužbenci zama čakali toliko let. Z njo je bilo javno razglašeno načelo, da je drž. uslužbenec v službi ljudstva in države, ne pa sluga trenutno vladajočih političnih strank. Ta okrožnica je jasno in nedvoumno izrazila zahtevo, da mora biti vsakemu drž. uslužbencu — zakaj prav nobenega dvoma ni, da veljajo njene smernice prav za vse aktivne državne in samoupravne uslužbenice, pa naj bodo uslužbeni pri kateremkoli re-

sortu ali samoupravnem telesu — edino vodilo pri izvrševanju službe samo zakonitost in enakost vseh državljanov pred zakonom.

Čudno je, da je bilo treba to, na videz samo po sebi umevno resnico, ki je temelj in prvi pogoj vsake urejene države in jamstvo zanesljive in točne javne uprave, še tako slovesno razglašati. Toda vsi vemo, kako je bilo v tem pogledu v minilosti. Prav zato so se ob objavi te okrožnice globoko oddahnili prav vsi drž. uslužbenci, ki se zavedajo, da so s temi, zdaj javno poudarjenimi in razglašenimi načeli vendarle enkrat že dobili tisto potrebno neodvisnost, za katero so se toliko časa zama borili. Državni uslužbenci brez izjeme si ničesar bolj ne žele, kot to, da bi mogli neovirano posvečati vse svoje sile izključno blaginji države in izvrševati svojo službo samo v interesu ljudstva. Edino tako so prepričani, da bodo mogli prav služiti vsemu narodu in državi kot celoti.

Državno uslužbenstvo se le še pre-dobro spominja kvarnega vpliva poseganja političnih strank v javno upravo. Posledice so bile kar strašne, in to za državno uslužbenstvo, pa tudi za ljudstvo. Od državnega nameščenstva se je zahtevalo pristransko, pogostoma naravnost nezakonito poslovanje, politične stranke so posegale v čisto notranje - upravnne posle, vplivale na uradništvo, ki je nepokorščino političnim mogotcem plačevalo s premetitvami, upokojitvami, tudi z odpusti iz službe. Strokovna usposobljenost, zmožnost, vestnost in marljivost, vse to pri oceni uradnikovega dela ni prišlo več v poštev. Odločevala je pripadnost določeni politični stranki in uklanjanje zahtevam strankarskih veljakov. Znano je, da so vse račune za razprtije, katere so politične stranke imele med seboj, na vse zadnje plačali redno državni uslužbenci s svojimi eksistencami.

Nova smer vlade, ki je izražena v ti okrožnici in raznih javnih izjavah članov vlade, nam pa daje hkrati tudi upanje, da se bo državnemu uslužbenstvu končno že zajamčila prepotrebna

neodvisnost in stalnost v službi. Samo z zagotovilo absolutne stalnosti v državni službi bo mogoče državnim uslužbencem, da se bodo mogli popolnoma posvetiti svojemu poklicu, pri tem pa kar najvestneje in res nepristransko braniti zakonitost in pravičnost. Samo uradnik, ki mu bo z zakonom zajamčena stalnost in politična neodvisnost, in ki bo imel zanesljiva jamstva, da more izgubiti službo samo po pristojni razsodbi, bo mogel biti res objektivni in nepristranski, ker se mu ne bo treba bati maščevalnosti političnih strank.

Zato smatramo, da je kar najnujnejše potrebno, da se vsemu drž. uslužbenstvu s posebnim zakonom vrne stalnost v službi. V ta namen bo treba očistiti uradniški zakon vseh kesnejših dodatkov, s katerimi se je uradniška stalnost okrnila oz. praktično sploh odpravila. Z vrnitvijo stalnosti bo državi in ljudstvu vrnjena tudi nepristranska, pravična in objektivna uprava, kar bo koristilo vsem brez izjeme. Državno uslužbenstvo, ki je med ljudstvom prav zaradi svoje strankarske odvisnosti izgubilo na ugledu in zaupanju, si bo

pridobilo nazaj spoštovanje in avtoriteto.

Veliki pomen absolutne neodvisnosti in uzakonjene stalnosti prav vseh drž. uslužbencev nam pa potrjuje ne le izkušnja, temveč tudi besede ministrskega predsednika, ki jih je nedavno spregovoril na pravnem kongresu v Beogradu (o katerem poročamo posebe), in ki se glase:

»Narod pa zaupa svojim sodnikom le tedaj, kadar je prepričan, da so neodvisni. Zato je dolžnost, da se varuje in dviga avtoriteta sodnikov, kar se pa more doseči pravno le z zagotovitvijo popolne sodniške neodvisnosti in stalnosti.« — A kar velja za sodnike, velja v bistvu prav za vse panoge državne uslužbenstva.

Okrožnico notranjega ministrstva in te besede min. predsednika mora vsak dobro misleči človek toplo pozdraviti, zlasti pa je dolžnost nas državnih uslužbencev, da kar najživahneje in najvestneje sodelujemo, da se bodo mogla ta načela kar najprej v celoti izvesti, s čimer bo zajamčena vsemu našemu stanu lepša in veselejša bodočnost.

Uradniško vprašanje in država

V splitskem dnevniku »Nova Do-ba« je objavil znani uradniški organizator, g. prof. Marin Katunarić, naslednji, zelo zanimivi članek:

»Ni dvoma, da bo znižanje urad-niških prejemkov rodilo kot prirodno posledico tudi zmanjšanje kupne moči našega najboljšega konzumenta — državnega in samoupravnega uradnika. Prav tako se ne bo mogoče izogniti dejstvu, da se bo z izvajanjem redukcij še povečal kader akademsko izobraženih proletarcev, česar pa ne more žele-ti ne država niti družba sama. —

Vendar je pa državni proračun preobremenjen z osebnimi izdatki in to ukazuje, da se mora izvesti učinkovitejša štednja, kar je pa mogoče doseči samo s preosnovo naše uprave, ne pa s pavšalno redukcijo uradništva, za-poslenega v državni službi.

Kakor je videti, predstavlja urad-niško vprašanje zelo zamotan problem,

ki ga ni mogoče rešiti brez velikih soci-alnih, pa tudi političnih pretresljajev. Preosnova državne uprave se more izvesti samo z jasnimi zakonodajnimi ukrepi, in to z ukrepi trajne veljavnosti. Nestalnost pozitivnih zakonskih določb in možnost, da jih upravna oblastva razlagajo na različne načine, mnogokrat škodljivo vpliva na pravilno poslovanje državnega aparata, pri organih izvršne oblasti se pa ustvarja vtisk samovoljnosti in poljubnega tolmačenja.

Prvo vprašanje, ki ga mora rešiti država, je torej vprašanje ureditve odnošajev upravnih in izvršnih organov, kakor tudi ureditev njihovih pravic in dolžnosti. Uradniški zakon, čeprav je obsežen, ni mogel točneje urediti tega razmerja na liberalnejši in za državo koristnejši način.

Enako važen in odločilen, kot problem ureditve državne uprave, je nadprodukcija razumnosti s polno

Rudolf Dostal:

Bežne slike

S potovanja na parniku »Kraljici Mariji«

V senci grških bogov.

V zgodnji jutranji uri pristanemo v peloponeški luči Katakolon. Sočna mo-drina neba in morja se skladno spajata z barvo griča nad bornim naseljem. Harmonijo dopolnjujejo cvetoči oleandri. Redki zvedavi domačini nas začudeni motre. V pristanišču nas že čaka posebni vlak, da nas povede k starodavnim olimpijskim izkopaninam. Toda očitno se nikomur ne mudi, niti vlakom niti vlakovnemu osebj. Pa končno tudi nam ne. In posedemo v senco oleandrov in vrb, zakaj vročina se oglaš. Majhna restavracija je slabo založena, nekoliko limonadnih pokalic in črna kava, vse je naglo razprodano. Pa bi lahko zaslužili na stotine drahem. Pač nočejo, saj je bila ekskurzija javljena! Tipična grška lenoba!

Končno znamenja za odhod. V silnem trušču, med zvonjenjem in klicanjem spre-vodnikov se odpeljemo, ne, odcijazimo. O, nekdanji kamničar, ti si bil brzovlak proti posebnemu grškemu vlakom! Pokrajina je sprva pusta in dolgočasna. Nato se ravnila razširi. Desno in levo so vinogradi, vmes oljčni gaji, smokve, kakteje in raz-no južno rastlinstvo. Robove doline zaklju-čujejo skupine melanholičnih cipres. Med polji jaha na konju kmet, Sicer pa so konji redki, tudi govedo. Številne pa so črede ovac in koz. Glasno cvrčanje škratov sko-ro preglušuje ropotanje koles. Vse naokrog sami vinogradi; bujno grozdje visi z braid, kmalu bo dozorelo. Ustavimo se na po-staji Pyrgos. Tu zagledamo prve grške napise. Vlak se spet leno pomika naprej. Za postajo se širi mesto, nekoliko manjše

od Maribora. Večinoma nizka, pritlična poslopja, tu in tam kaka betonska stavba. V ozadju pokopališče, en sam cipresni gaj. Po poldrugournem cijazenju borih 32 km se ustavimo v Olimpiji.

Po slabi cesti gremo do olimpijskih razvalin mimo spomenika grofa de Coubertina, ki je leta 1894. spet uvedel v Grčiji olimpijske igre. Hodimo tako kakih dvajset minut in smo v široki dolini, kjer so se od leta 776. pred Kristom do leta 392. po Kr. r., torej nad tisoč let vršile igre na čast Zevsu, poglavarju bogov. Vidimo ostanke svetišča, kjer je stal njegov spomenik, delo Fidije, izdelano iz marmorja, zlata in slonove kosti, eno izmed sedmerih čudes sveta. Postojimo sredi prevrnjenih stebrov in kapitelov v senci orjaških, pi-nij. Med enoličnim cvrčanjem škratov poslušamo predavanje grškega profesorja, ki nam v slabi nemščini predava zgodovino Olimpije. Tu vidimo ostanke »dvorane od-meov«, tako akustične, kakršne ni imel svet, pa Hereon, svetišče boginje Here, ostanke bizantinske cerkve, povsod posku-se rekonstrukcije. Velikanski skladi kva-drov, stebrov ogromnega obsega, na stotine, da, na tisoče. Odkar je cesar Teodozij pred več kakor 1500 leti prepovedal olimpijske igre, je čas opravil svoje. Prišli so potresi in porušili svetišča in hrame. Prišli so Turki in jih oropali. Ostalo je dovršil hudournik Alfej in pokril Olimpijo z visoko zemeljsko plastjo. Za odkopavanje in dviganje teh neprecenljivih kulturnih vrednot imata največ zaslug nemška uče-njaka Wilhelm Dörpfeld in Ernst Curtius. V olimpijskem muzeju stojita njuni po-prsi. Tam stoji tudi Praksitelov Hermes, ena največjih umetnin sveta in še mnogo kipov, torsov in ostalih umetniških izko-panin.

Pod Akropolo.

Na vse zgodaj smo obkrožili rt Ma-tapan, najjužnejši del grške celine. Za svetilnikom vidimo na kopnem še neko zgradbo. Mornarji nam pripovedujejo, da je to samostan. Tam živi en sam, zelo star menih že dolga leta, popolnoma ločen od sveta. Ne dela, ne kuha, nima nobenih sti-kov z ljudmi. Od časa do časa mu dona-sajo ribiške ladje najpotrebnejšo hrano.

Popoldne pristanemo v Faleronu, atenskem pristanišču, predmestju Pireja. Do Aten je deset kilometrov. Prometna zveza je podzemska električna železnica, ki obratuje vsakih sedem minut in vozi zelo hitro. Vozovnica velja tri drahme, po naše poludrugi dinar. V četrte ure smo v središču »balkanskega Pariza«, na trgu Ouio-noia.

V prvih popoldanskih urah je mesto, ki šteje pol milijona prebivalcev, kakor izumrlo. Saj pa je tudi vročina res neznosna. Prvi obisk velja Akropoli, zibelki stare Helade. Tu so Propileje, Parthenon, Erehteion in še mnogo svetišč, vsa v razvalinah, ostanke nekdanje grške slave in sile... Ko so Benečani leta 1687. obstre-ljevali Akropolo, je padla granata v smod-nišnico, ki so si jo bili ondi uredili Turki. Pri tem je bil uničen velik del Akropole. Še si ogledamo Bakhov tempelj in Dionio-zov amfiteater, kjer so imeli zastopniki oblasti svoje »štiftane« sedeže. Se danes vidiš njihova imena vklesana v marmor. Pridemo do Olympeiona, Zevsovega sveti-šča, ki je imel 104 korintskih po 17 m viso-kih stebrov. Ko se razgrne usmiljena noč nad vročo zemljo, zažari na tisoče in tiso-če luči. Ulice se napolnijo s tisoči aten-skih meščanov. Prerivamo se skozi gnječo, obstajamo in opazujemo življenje, ki mu ga vsaj na Balkanu ni para. Prihodnje jutro

se vrnemo z ladjo v Atene, kjer si ogleda-mo univerzo, državno biblioteko, arheoi-ški muzej in pinakoteko, pa Sokratovo temnico ter spomenik Lysikratov, Capo-distriasov in Byronov, ki ga v življenju toliko oboževanega še v marmorju objema žena... Dovolj vsega, dovolj v prežarkem grškem soncu!

V Minotavrovi palači.

Zgodaj popoldne odplovemo naprej na jug proti Kreti. Zvečer je na progra-mu jugoslovansko-čehoslovski večer. Po svečanosti je nastopil ljubljanski akadem-ski pevski zbor s koncertom na palubi. Po splošni sodbji mednarodnega občinstva je zbor častno rešil svojo nalogo. — Prihod-nje jutro nas je prebudilo v luči Mega-lokastron, ki je glavno mesto Krete in ima okrog 25.000 prebivalcev. Otok ima šesttisočletno zgodovino. V najnovšem spominu nam je izza poslednjega Venize-losovega puča. Misel pa nam uhaja nazaj v šolsko dobo, ko smo slišali zgodbe o Mi-notavru, labirintu, Arijadni in njenem klob-čiču itd.

In res so v Knossosu, nekaj kilo-metrov oddaljenem mestecu, razvaline Mi-nosove palače. Se so vidni ostanki labi-rinta, še so ohranjene freske po zidovih. Odkril je palačo učenjak Sir Artur Evans, velik prijatelj Jugoslovanov, ki si je po-stavil v Knossosu vilo. — Za Kreto so se borili razni narodi, saj stoji na razpotju med Evropo, Azijo in Afriko. Izmed 340.000 otočanov je do 100.000 muslima-nov. Po ulicah Megalokastrona se pretaka nesnaga in se preganjajo koze. Prebivalci zde v juljski soparici v senci pri črni kavi in mislijo le na to, kako bi opeharili tujca za par drahem.

(Dalje prih.)

šolsko izobrazbo, ki se iz leta v leto vse bolj množi. Danes imamo že cel kader fakultetsko izobraženih ljudi, ki brez upa čakajo na sprejem v državno službo, ker v svobodnih poklicih zaradi obupnih gospodarskih razmer ni možnosti zaposlitve. Poskus, da bi se s sistemiziranjem uradniških mest število te inteligence dovedlo v sorazmerje z dejanskimi potrebami državne uprave, je ostal očividno mrtva črka. Razen tega visoke šole vsako leto brez omejitve producirajo na tisoče izobražencev, ki pomnožujejo vrste nezaposlenih fakultetsko izobraženih razumnikov.

Vsa ta vprašanja so zelo zamotana in je zelo težko najti zdravilo. Vso krivdo vale na upravna oblastva. Ta so pogrešila:

1. ker dovoljujejo nesorazmerno urbanizacijo, vsled česar se zmanjšuje produktivnost glavnega delovnega sloya v državi,

2. ker ne posvečajo zadosti pozornosti kmetijskemu in obrtnišnemu izobraževanju mladine,

3. ker se odločujoč ne drže načela o sistemizaciji uradniških mest in

4. ker se v državno službo sprejemajo vsi brez razlike, pa če so dovršili šole, ali če jih niso. Sploh se ne razmotriva, ali je kandidat za državno službo sposoben in ima svojstva, potrebna dobremu upravnemu uradniku.

Iz tega se vidi, da bi se z uvedbo posebnih natečajev za uradniška mesta

in s spoštovanjem načela, da je strogo vpoštovati »numerus clausus«, moglo priti do ugodnega rezultata, seveda če bi se teh načel držali vsi činitelji, ki imajo vodstvo personalne politike po osrednjih uradih v rokah. Tedaj bi se redukcija izvršila postopoma, a dobra polovica izšolanih, toda za državno službo nesposobnih ljudi, ne bi mogla računati na uslužnost države.

Zato ključa za rešitev tega problema ni treba iskati v redukciji uradništva, ki bi se izvršila na nesocialen način in zaradi katere bi trpeli vsi nezavarovani, temveč bi bilo treba uvesti poostrene pogoje za sprejem v državno službo, pri čemer bi se bilo treba najstrože držati načela zakonitosti in bi se sprejemali samo tisti, ki so res sposobni za uradniški poklic.

Cilj države bi moral biti pravilno poslovanje njenega aparata. Zato mora zakonodajalec izvesti reforme v ti smeri, da more v višjo skupino napredovati samo tisti uradnik, ki more pred komisijo predstojnikov dokazati svojo sposobnost za višjo skupino.

S sprejemanjem in favoriziranjem nesposobnih ljudi bomo zaman skušali doseči tudi najskromnejši uspeh in najmanjši prihranek, potreben za uravnoteženje proračuna.

Če se bo tako delalo, vladi ne bo treba znižavati prejemkov, državnim uradnikom pa ne bo treba z družinami vred trpeti pomanjkanje.

Nastanitev uradniških družin

Od prijatelja našega lista z dežele smo prejeli sledeči članek, ki je vreden vse pažnje in upoštevanja. Naj govori člankar sam:

Za vsakega državnega nameščenca je ob premetitvi najteže, da dobi zdravo, stanu primerno in ne predrago stanovanje. To velja zlasti za mesta in industrijske centre, kjer je med drugimi dosti briljantno plačanih inozemskih strokovnjakov, ki plačajo ne le za hrano nego tudi za stanovanje vsako vsoto. Ravno po zadnjem tragičnem znižanju službenih prejemkov vseh, zlasti oženjenih drž. nameščenecv, leti z obupom gledajo na visoke najemnine, ki se ne dajo kratkoma črtati ali znižati. V mestu, kjer je tekstilna industrija močno razvita in kjer je sedež mnogoterih državnih in samoupravnih uradov, na pr. v Kranju, je stanovanjska beda še dandanes tako silna, da hišni lastniki v pretežni večini na prošnje državnih nameščenecv niso reagirali, marveč so izjavljali, naj se prošnjik izseli, če mu je stanovanje predrago. Predlogi za znižanje obrestne mere pri posameznih denarnih zavodih ne bodo in ne morejo ugodno odjekniti, kajti višina obrestne mere je odvisna prav od vseh denarnih zavodov, ne pa le od nekaterih.

Zato je treba samopomoči večjega obsega, ki bi jo pa mogli izvajati le tedaj, če bi nas samoupravna oblastva hotela dovolj podpirati. To pa je njihova dolžnost, kajti nikakor ne zadošča, če protituberkulozna liga skrbi samo za drage sanatorije, temveč naj bi tudi pomagala pri gradnji malih stanovanj za uradniške družine vsaj s tem, da naše nastopno izražene želje krepko podpira in podpre.

Bivši predsednik ljubljanske skupščine in sedanji naš ban g. dr. Natlačen je za časa velikega župana ljubljanske oblasti, blagopokojnega dr. Vodopivca, dne 21. nov. 1928 izdal uredbo o ustanovitvi zaklada za gradnjo malih stanovanj, ki daje kreditno pomoč. Ta uredba je bila objavljena v Samoupravi z dne 18. marca 1929, njen Pravilnik pa v Samoupravi z dne 3. okt. 1929. V čl. 3 uredbe je določeno, da se zakladu za gradnjo malih stanovanj odkazuje naslednji zneski in sicer v letu 1928. 1.000.000 Din, v letu 1929. in 1930. po 1.500.000 Din, skupaj torej 3.000.000 Din, v letu 1931., 1932. in 1933. pa po dva milijona Din, skupno 6.000.000 Din.

Znano pa je, da se zaradi gospodarske stiske te vsote vsaj v zadnjih letih v ta sklad niso več vlagale. Vendar pa ta sklad še obstoji in tudi daje posojila proti odplačilu 4% nih obresti in proti amortizaciji na daljšo dobo. Državnemu in samoupravnemu nameščenstvu bi bilo zelo, zelo pomagano, da bi banovina ta sklad spopolnila vsaj na že omenjeno in določeno višino 10.000.000

Din, če ga že ni mogoče zvišati. Prepričani smo, da bo ban g. dr. Natlačen to našo željo ob sestavi banovinskega proračuna za 1936/37 rad upošteval in da bo skrbel, naj se po njem svoječasno uvedena akcija spopolni tako, da se ne vplačane vsote takoj ob prvem proračunu vnesejo v ta sklad. S tem bi izvršil ne le veliko socialno delo, temveč bi indirektno koristil pobijanju bolezni v uradniških družinah, zlasti pa državnim in samoupravnim blaginjam, kajti čim več hiš se zgradi, tem večje bodo državne in samupravne davščine od zgrajenih hiš.

Če bi ta sklad, iz katerega naj bi prejeli v smislu § 4 Pravilnika o zakladu za gradnjo malih stanovanj prispevek za obrestovanje drugod najetih posojil tudi lastniki — državni in samoupravni nameščenci — že obstoječih hiš, tedaj bi bilo s tem zelo, zelo pomagano ne le samim lastnikom hiš, nego tudi stanojemalcem, torej takim, ki jim zaradi nedostajanja denarnih sredstev ali zaradi prekrajke službene dobe v dotičnih krajih ni mogoče graditi lastnih hiš. Izogniti bi se bilo vseh formalnosti pri dajanju teh posojil, zadostovala naj bi ocena predpostavljene oblasti, če je dotični uslužbenec vreden in potreben, da se mu da posojilo iz tega sklada. Država kot delodajalec pa naj bi prevzemala poleg vknjižbe na prvem mestu subsidiarno jamstvo za posojilo. Temu jamstvu naj bi se pridružila še občina, ki ima zgradbo in njenega lastnika vedno pred očmi.

Četudi je že z najvišjih mest zagotovljeno, da se bo uredba o znižanju prejemkov državnim in samoupravnim nameščencem popravila, bi pomenila izvedba gornjih predlogov veliko samopomoč. Pomagano bi bilo ljudskemu zdravju, poživila bi se stavb. delavnost, interesi pa bi bili hvaležni. Tako bi povprečno v 10 do 15 letih mogli postati res pravi lastniki hiš, v katerih bi bili nezavisni o. i. svojih dosedanih najemodajalcev, kar pogostoma ni v interesu državne ali samupravne službe.

Zlasti državno uradništvo potrebuje tako pomoč, ki je še predvidena v citirani uredbi in ki se na žalost ne izvaja popolnoma, ker se je, kakor že povedano, v zadnjih letih dotacija tega sklada zanemarjala — dajali so se le prav pičli prispevki.

Tudi bivša Avstrija je dajala drž. uslužbenstvu predujme na plačo v višini trimesečne plače, v posebnih, oziroma vrednih primerih pa je dajala posojila v svrhu razdolžitve (ranžijske predujme). Tako posojila je bilo treba vrniti najkasneje v 9 do 10 letih. (Glej odloke finančnega ministrstva na Dunaju z dne 19. nov. 1908, št. 80.722!) Ob uveljavljanju novih uradniških zakonov so vse te ugodnosti izostale. Uradništvo, kolikor se ni moglo okoristiti z uredbo,

Novosti

za **damske plašče**
in **zimske suknje**

so došle v ogromni izbiri

A. Žlender, Ljubljana, Mestni trg 22

ki jo spredaj citiramo, je bilo prepuščeno samo sebi. Kdor je zidal, je moral najemati stavbni kapital proti ne- malim obrestim, ki jih sedaj več ne more zmagovati in je skoro na slabšem, kakor če bi imel stanovanje za 650 Din mesečno. Kdor pa zidati ni mogel in ne more, pa je izpostavljen mili volji hišnega lastnika, od katerega je lahko tu-

di v izvrševanju službe zavisen, kar službovanju gotovo ne more biti v prid.

Zato trdno pričakujemo, da bo gospod ban te vrstice blagohotno upošteval že ob sestavi predlogov za bodoči proračun in da se od njega že započeta akcija dokonča, s čimer si bo postavil v srcih mnogoterih družin najhvaležnejši in najtrajnejši spomenik. T.

Znižajte stanovanjske najemnine!

Društvo stanovanjskih najemnikov v Ljubljani nam je poslalo sledeči članek v objavo:

Posledica svetovne vojne je bilo tudi občutno pomanjkanje stanovanj v mestih in drugih obljudenih krajih. Naravno je, da je nastalo živahno popraševanje po stanovanjih in da so poskušali to konjunkturo izrabiti za zvišanje najemnin. Do 1. 1929. so stanovanjski zakoni najemnike šteli in zaradi tega so ostale najemnine v zmagljivih mejah. Toda po ukinitvi stanovanjskega zakona so poskočile mnogo preko plačilne oz. pridobitne možnosti najemnikov. Vzlic krizi, ki je sledila, so z neznatnimi izmenami ostale v teh višinah do danes.

V letu 1930. je pritiskala svetovna gospodarska kriza, ki je v teku zadnjih 4 let trgovino in obrt tako oslabil, da je nastal v gospodarstvu splošen zastoj! Vsled tega ni danes več denarja niti zaslužka. Denarni zavodi so morali prositi za zaščito, kmet je pod zaščito, ostal pa je nezaščiten mali obrtnik, delavec in nameščenec, ki mora plačevati za svoje razmere ogromne najemnine, dasi je delavec brez posla, da obrtnik nima zaslužka in da trgovec zaradi slabe kupne moči ne more ničesar več prodati! Nameščenec pa že davno nima več eksistenčnega minimuma. Pred vojno se je plačalo povprečno $\frac{1}{3}$ do $\frac{1}{2}$ zaslužka za stanovanje, danes pa mora duševni in ročni delavec oddati od svojih borih zaslužkov povprečno polovico, v velikih primerih celo dve tretjini za stanovanje.

Omenjeni sloji prebivalstva zaman skušajo dobiti cenejše stanovanje. Mali človek, ki ima običajno število družin, se naseli v podprtičjih, podstrešnih in drugih skrajno nehygienjskih stanovanjih, ter si mora pritrgovati od ust, da more plačati stanovanje. Z družino vred strada, otroci hirajo in si nakopa-

vajo neozdravljive bolezni, pomanjkanje hrane se jim vidi na obrazih! To stanje je v veliko škodo državnim interesom in kriči po takojšnji koreniti remeduri. Duševni delavec vzlic skrajni omejitvi ne more več kriti stroškov za gospodinjstvo in šolanje otrok, saj mora plačevati za samo stanovanje $\frac{2}{3}$ (od 800 do 1300 Din) mesečno. Vsled tega prosijo stanovanjski najemniki že od leta 1930. za vnovično zakonsko ureditev tega perečega vprašanja in za zakonsko znižanje najemnin v starih hišah.

Banska uprava dravske banovine je pred tremi leti že sama z javnim apelom pozvala hišne posestnike, naj sami znižajo najemnine na znosno višino, sicer da bo vlada prisiljena zakonskim potom najemnine znižati. Apel je ostal brez uspeha! Najemnine so ostale na isti višini, kakor so bile v dobi najboljše konjunkturi! — Ker pa omenjeni sloji tako visokih najemnin plačevati ne morejo, slede spori med hišnimi posestniki in najemniki, stanovanjske odpovedi gredo v tisoče! Dočim so se hišni posestniki pred vojno zadovoljili s povprečnim donosom 3—4% že davno amortiziranih starih hiš, zahtevajo danes 10—15% dohodka, vzlic temu, da so se javne davščine ravno za stara poslopja znižala za polovico! Če se v denarnih zavodih od naloženega kapitala dobi danes le še 2—4% obresti, je docela neopravičeno zahtevati od gospodarsko tako šibkih slojev prebivalstva tako ogromne najemnine.

Ker so tako vsi poizkusi najemnikov in oblastev po primernem znižanju najemnin pri hišnih posestnikih ostali brezuspešni, prosimo vsa pristojna oblastva, da s posebno uredbo pooblaste banske uprave, da zakonskim potom uredi to vprašanje in v svojem okolišu znižajo najemnine.

Pojasnilo uradniških organizacij

Dne 8. oktobra sta ljubljanska sekcija Jugoslov. učiteljskega združenja in Zveza organizacij mestnih uslužbenecv izdali naslednje javno pojasnilo oz. poziv:

»V zadnjem času so se v napačni luči obravnavali in tolmačili ukrepi uradništva, predvsem omejitve pri naročanju revij in pri včlanjenju v društvi. Odpoved revij in članstva se je pojavila sama po sebi kot posledica znižanja prejemkov. Do tega je privedla uradnike skrajna sila. Izjaviti moramo, da so izšle te omejitve v izdatkih spontano iz članstva kot začasen ukrep, dokler se ne izvrši predvidena revizija uredbe in se s tem omogoči obnove naročanja revij in delovanja v društvi, v kolikor je to zvezano z izdatki. Iz tega se tudi vidi, da o bojkotnem namenu ni govora. Zato so bila vsa kulturna in druga društva naprošena, da tudi s svoje strani pokrenejo potrebno, da se socialni položaj uradništva popravi in vzpostavi v normalno stanje tudi glede kulturnega življenja, v kolikor je bilo to s posledicami uredbe prizadeto.

Javnost ni zadosti informirana, v kako težek položaj je prišla z uredbo velika večina nameščenstva. Le temeljita obrazložitev bi pokazala pravo sliko socialnih posledic.

Da je nameščenstvo v obupnem položaju, dokazujejo sklepi sreskih učiteljskih društev, ki zahtevajo zaradi znižanja članarine omejitve v lastni or-

ganizaciji. Društva zahtevajo, da prestane izhajati mesečnik »Prosveta«, ki ga izdaja JUU za organizacijo dela v kmetstvu in gospodinjstvo nadaljevalnih šolah in za povzdigo vaše kulture. Prav tako zahtevajo ukinitve pedagoškega lista »Popotnik«, čigar naročnina je za člane učiteljske organizacije obvezna, sklepala pa so tudi o drugih merah. Učiteljstvo bi ne pokrenilo tega, da ni v obupnem položaju.

To dovolj jasno priča, da za izvedene omejitve nameščenstva ni bilo treba iniciativ, temveč so se izvršile spontano in so si organizacijske enice morale osvojiti zahteve svoje članstva. To in pa dejstvo, da zadevajo sklepi članstva tudi lastne organizacije in njihove ustanove, demantira trditve, da so v ozadju uradniških ukrepov politične tendence, ter da se dajo organizacije izrabljati od politične strani. Za take trditve ni osnove in smo jih dolžni odločno zavrniti.

Če je poseglo uradništvo po svojih lastnih ustanovah, menda ni treba utemeljevati, da v ozadju ni nikakih tendenc.

Članstvo istočasno po avtentičnih informacijah obveščamo, da se najresnejše dela na izpremembah uredbe.

K temu pojasnilu ni treba nobenih komentarjev. Prepričani smo, da vsi drž. uslužbenci razumejo to pojasnilo. Naš list bo naše skupne težnje tudi v bodoče enako vestno in dosledno zastopal.

Pregled znižanja plač aktivnih drž. uslužbencev v I. draginjskem razredu

Čin	Samci			Oženjeni brez otrok			Oženjeni s 3 otroki		
Položajna skupina	Dosedanji prejemki	Izgubi	V odstotkih	Dosedanji prejemki	Izgubi	V odstotkih	Dosedanji prejemki	Izgubi	V odstotkih
I.	7500.—	—.—	—.—	7640.—	140.—	1 83	8060.—	230.—	2 85
II.—1.	6850.—	—.—	—.—	6990.—	140.—	2.—	7410.—	230.—	3 10
II.—2.	6200.—	—.—	—.—	6340.—	140.—	2 20	6760.—	230.—	3 40
III.—1.	5670.—	200.—	3 53	5810.—	340.—	5 85	6230.—	430.—	6 90
III.—2.	5120.—	180.—	3 52	5260.—	320.—	6 08	5680.—	410.—	7 22
IV.—1.	4170.—	160.—	3 84	4310.—	300.—	6 96	4730.—	390.—	8 25
IV.—2.	3270.—	140.—	4 28	3410.—	280.—	8 21	3830.—	370.—	9 66
V.	2900.—	130.—	4 48	3040.—	270.—	8 88	3460.—	360.—	10 41
VI.	2500.—	120.—	4 80	2640.—	260.—	9 85	3060.—	350.—	11 44
VII.	2160.—	110.—	5 09	2300.—	250.—	10 87	2720.—	340.—	12 50
VIII.	1905.—	95.—	4 98	2045.—	235.—	11 49	2465.—	325.—	13 18
IX.	1650.—	95.—	5 76	1790.—	235.—	13 13	2210.—	325.—	14 71
X.	1450.—	95.—	6 55	1590.—	235.—	14 77	2010.—	325.—	16 16
zvan. I.	1360.—	80.—	5 88	1500.—	220.—	14 67	1920.—	310.—	16 14
zvan. II.	1200.—	80.—	6 67	1340.—	220.—	16 42	1760.—	310.—	17 61
služ. I.	1010.—	65.—	6 44	1180.—	220.—	18 64	1600.—	310.—	19 38
zvan. III.	1040.—	80.—	7 69	1150.—	205.—	17 82	1570.—	295.—	18 79
služ. II.	830.—	65.—	7 84	970.—	205.—	21 13	1390.—	295.—	21 22

Posledica znižanja prejemkov

Da se mora vsak državni uslužbenec, ki ga je zadelo zadnje, tako občutno znižanje prejemkov, nujno omejiti v svojih izdatkih, je popolnoma razumljivo. Izvzeti so le tisti res maloštevilni srečniki, ki imajo lastno premoženje ali druge dohodke razen službenih. Vprašanje je le, kje in kako je treba skriti izdatke.

V prvem razburjenju so premnogi naši tovariši storili korake, ki so šli mnogo predaleč. Posamezniki so izstopili iz svojih strokov. organizacij, odpovedali stanovske liste itd. Marsikdo je svoj prvotni sklep kesneje že sam spremenil, ker je uvidel, da je treba tudi v tem razlikovati med absolutno nujnimi in manj potrebnimi izdatki. O tem, da za svojo stanovsko organizacijo in strokovna glasila izdani denar ni vržen stran, smo si menda vsi na jasnem. Prav tako velja tudi za vse izdatke za knjige, leposlovne in znanstvene revije, gledališče in druge kulturne dobrine, da so to izdatki, ki se jim ni moči izogniti, če hoče človek še veljati za izobraženca.

Našim cenj. naročnikom in bralcem pa sporočamo naslednji primer, ki jim bo pokazal, kako pravilno državni uslužbenci na deželi, daleč od kulturnih središč, gledajo na to vprašanje. Od gospoda J. Š. iz K. je prejela naša uprava takoj po objavi znanih uredb pismo, s katerim je sporočil »da je z ozirom na zopetno znižanje plače prisiljen izdatke skriti na najnižjo mero, ki je mogoča.

Radi tega prosim, da me črtate kot naročnika.« — Toda komaj štiri dni kesneje, je že naša uprava prejela spet od njega dopis, iz katerega objavimo samo nekaj stavkov. Piše nam: »Svojo izjavo, katero sem podal v prvem raburjenju, da neham biti naročnik »Našega Glasila«, preklicujem. Po treznem preudarku sem prišel do zaključka, da v teh težkih časih ni dobro, ako se krhamo, marveč, da ostanemo še bolj složni.

Naročajte

**„Naš glas“
edino samostojno
in neodvisno naše
glasilo!**

In vendar je prav ta vzorni tovariš ostal v organizacijah in obdržal liste.

Te tako preproste, pa vendar jasne in razumne besede uradnika, ki mora s svojimi itak preskromnimi prejemki vzdrževati številno družino, pa le ni izgubil smisla za stanovsko organizacijo in za kulturne vrednote, naj si zapišejo v spomin vsi tisti, ki so v tem pogledu storili drugače. Pomislijo naj, da je uspeh mogoč samo, če bomo složni in da brez žrtve ni uspeha.

Vestnik

Tragična obletnica. Dne 9. oktobra je minilo leto, kar je padel kot žrtev groznega atentata naš kralj Aleksander I. Obletnice tega žalostnega dne se je spominjala z globoko pieteto vsa država. Tudi v Sloveniji se je na desettisoče ljudi vseh stanov udeležilo te žalnih slovesnosti, kjer so se slavile zasluge pokojnega vladarja za

narod in državo. Državno uslužbenstvo se je žalnih manifestacij udeležilo polnoštevilno v spoznanju strašne nesreče, ki je pred letom zadela vso Jugoslavijo. Slava spomnu Kralja-Mučenika!

V opravičilo! Cenjene naročnike prosimo, da nam oprostite neznatno zamudo. Čakali smo namreč na večkrat javljeno

šalniku, živčno otipaval neki plašč in nenkrat zaklical:

»Kje pa je moja suknja?«
»Ste jo tu obesili?«
»Seveda!... Izgnila je!«
Ker ga je hrup privabil, je gospodar naglo pritekel v brivnico.
»Suknja?... Kakšna pa je bila?«
»Temnomodro mornarsko sukno z ovratnikom od vidre.«
»Z ovratnikom od vidre? Torej še to!«
»Ste jo mar videli?«
»Pred desetim minutami je neki mož odšel v vaši suknji...« je jadikoval lastnik brivnice.
Tujec je besno zakričal nanj:
»Vi torej poznate možakarja?«
»Prvič je danes prestopil prag moje brivnice,« je popolnoma skrušeno odgovoril brivec.
»Tako? To bo imelo seveda posledice za vas. Za odložena oblačila ste odgovorni... Popolnoma nova suknja z ovratnikom od pristne vidre!«
»Oprostite,« je pripomnil brivec, »blagovolite, prosim, prebrati tole opozorilo.«
S kazalcem je pokazal na tablico, ki je visela nad blagajno. Gast si je pritrdil monokel v desno oko in bral z glasom, kateremu je bilo poznati silno jezo, naslednje:
»Pozor na suknje! Za ukradena ali zamenjana oblačila ne jamčimo.«
»Ha, ha, saj menda ne mislite, da se boste tako lahko izvlekli iz te zadeve! Še ne veste, s kom imate opravka.«

spremembo uredbe o dokladah, da bi mogli postreči našim bralcem z najnovejšimi določbami. Zato se je izdanje te številke zakasnilo.

P. n. naročnikom! Današnje število pošljemo prav vsem našim cenj. naročnikom, tudi tistim, ki so nam zadnje vrnili oz. z zadnje odpovedali list. Prepričani smo, da so premnogi izmed njih odpovedali list v prvem, zelo lahko razumljivem razburjenju sprčo znižanja prejemkov, da pa po treznem preudarku ne bodo vztrajali pri odpovedi. Ravno v časih, kot so današnji, je državnim uslužbencem in upokojujencem še prav posebno potrebno neodvisno stanovsko glasilo, ki zagovarja in brani naše skupne interese. Prosimo torej vse dotične gg. naročnike, da blagovolijo list obdržati. Kdor pa vseeno vztraja pri odpovedi, naj izvoli število vrniti.

Ublažitev uredbe o znižanju prejemkov. Po seji ministrskega sveta dne 4. oktobra je pravosodni minister dr. Miškuljin izjavil časnika, da se je razpravljalo na seji tudi o omiljenju uredbe o znižanju prejemkov drž. uslužbencev in upokojujencev. O tem vprašanju se bo še enkrat razpravljalo pred ministrskim komitejem in bo uredba po vsi verjetnosti ublažena, to pa z retroaktivnim učinkom.

Za neodvisnost sodnikov. Pravniki, zbrani na pravniskem kongresu, ki se je vršil 22. in 23. septembra v Beogradu, so sprejeli več resolucij, med njimi tudi naslednjo, ki se tiče sodnikov: »Kongres pravnikov ugotavlja, da danes sodniki rednih kakor tudi upravnih sodišč ne uživajo jamstva za sodniško neodvisnost, ki je temelj vsake pravne in kulturne države. Zato smatra, da je potrebno, da se jamstva sodniške neodvisnosti prično takoj izvajati. Poleg jamstva smatra kongres, da je treba kot posebno važno in nujno imenovati tudi stalnost in nepremestljivost, da lje postavljanje in imenovanje po predlogih sodniških kolegijev in na podlagi natečajev. Napredovanje naj bo načeloma avtomatsko. Kongresu je tudi mnogo na tem, da poudari veliki pomen izboljšanja gmotnega položaja sodnikov.«

Spomenica glede uredbe o znižanju prejemkov državnih in samoupravnih uslužbencev je bila poslana — kakor poroča »Učit. tovariš« — vsem trem kraljevskim namestnikom, predsedniku vlade, obema slovenskima ministroma. Banu dravske banovine g. dr. Natlačenu, nadškofu dr. Rožmanu in knezoškofu dr. Tomažiču je bila predana spomenica osebno.

Sporočilo mariborskega škofa. »Učiteljski tovariš« objavil dopis mariborskega škofa g. dr. Tomažiča, poslan celjskemu sreskemu društvu JUU. V dopisu sporoča g. škof, da je odposlal dne 2. oktobra ministrskemu predsedniku in finančnemu ministru brzojavko, s katero je zaprosil naj se pri korekturi uredbe o dokladah drž.

uslužbencev »blagovolijo upoštevati predvsem najnižje plačani nastavljenici, družine in otroci, da se zaščiti morala v famijah in socialna pravičnost«. O tem je g. škof obvestil tudi ministra notranjih poslov.

Prepovedano učiteljsko zborovanje. V soboto, dne 5. oktobra so imela v Celju občne zbornice okrajna učiteljska društva za celjski, laški, šmarnski in gornjegrajski srez. Po občnih zborih so vsi učitelji in učiteljice, skupaj približno 500, odšli v Celjski dom, kjer naj bi se bilo vršilo skupno zborovanje s poročilom predsednika Jugoslov. učiteljskega združenja, g. Ivana Dimnika iz Ljubljane. Policijsko oblastvo je pa zborovanje prepovedalo z utemeljitvijo, da je za tako zborovanje potrebno predhodno dovoljenje prosvetnega ministrstva. Ker tega ni bilo, se zborovanje ni moglo vršiti.

Smrt učiteljskega veterana. V Vidmu je umrl najstarejši slovenski učitelj, Ivan Lobč, star 92 let. Rodil se je v Hinjah pri Žužemberku in deloval kot učitelj v raznih krajih polnih 42 let. Upokojen je bil leta 1903. Bil je vnet javni delavec, odličen sadjar in čebelar. Z njim je legel v grob eden starih učiteljev, ki so bili kakor živa kronika slovenskega šolstva. Naj mu bo ohranjen časten spomin!

Popravek. V zadnji številki se je v uvodniku vrnila neljuba napaka. V 4. stolpcu zgoraj je na prvi strani treba popraviti 3. odstavek, ki govori o novem čl. 25 uredbe o dokladah drž. upokojujencev. Po tem členu ne pripada doklada upokojujencem, če imajo od premoženja ali osebnega dela na mesec več kot 3000, 2000 ali 1000 Din dohodka (po draginjskem razredu). Ta določba pa ne velja za osebne upokojujence, upokojene z več kot 25 leti efektivne državne službe, in ne za rodbinske upokojujence, stare nad 60 let. — Pomoto smo prevzeli iz dnevnikov, ker nam ob času, ko je bil članek napisan, še ni bilo avtentično besedilo na razpolago.

Uredbi o znižanju prejemkov. Uredba o osebni in rodinski dokladi drž. uslužbencev od 19. septembra 1935., št. 37600/I, sta objavljeni v ljubljanskem Službenem listu od 28. septembra t. l., 78. kos.

Listnica uredništva. Gosp. L. M. v P. Hvala Vam za poslani članek, dasi ga žal zaenkrat ne moremo objaviti. Prosimo Vas, da nam vseeno ohranite svojo naklonjenost in se nas še kdaj spomnite s primernimi prispevki. — Gosp. K. B. v B. Uvodnik v »Glasniku železničarja i brodarja« od 1. oktobra 1935, št. 19 smo brali. Hvala Vam za opozoritev. Oglasite se še kdaj. — Več dopisnikov! Prosimo vse za oprosčenje, če njihovi prispevki niso bili še objavljeni, oz. če smo jih morali primerno prirediti. Če bo mogoče, bomo skušali objaviti še ostale, kolikor jih doslej še nismo mogli. Ni naša krivda, če niso bili vsi poslani prispevki že objavljeni.

Upokojenec

Državnim upokojujencem v vednost! Kdor še ni predložil predpisane prijave za prejemanje doklad v oktobrskem terminu po že objavljenih dosedanjih navodilih, naj jo predloži takoj finančni direkciji.

Velika Ljubljana in doklade. Kakor izvemo pri finančni direkciji, se bodo drž. upokojujenci, stanujočim na okoliškem ozemlju, ki je pripadlo ljubljanski mestni občini, doklade po I. draginjskem razredu nakazale po večini že s prejemki za letošnji november. Le v redkih posameznih spornih primerih, kjer bo treba še prej uradno ugotoviti, kam spada upokojujence.

Izvelel je iz listnice posetnico in jo pomolil brivcu. Ta je bral: »Fernando di Bellerio, poslaniški atašé republike Ecuador, Pariz, 193, Avenue Bugeaud.«
»O meni boste kmalu še kaj slišali!«
Visoki gostov čin je zmadel poštenega brivca. Ves razburjen je zajecjal:
»Gospod atašé, prosim prav lepo za oprostitev... Morda bi se mogla... kako sporazumeti?«
»Kaj, sporazumeti! Mojo suknjo hočem nazaj.«
»To se bo pa težko dalo napraviti.«
»Tem slabše za vas. Vložil bom ovadbo proti vam.«
»Je bila suknja čisto nova?« je brivec iznova začel. »Ne bi hotel biti vsiljiv: koliko je pa veljala?«
»Tri tisoč frankov z ovratnikom.«
»Kaj če bi vam vsaj del te vsote povrnil...«
»Nikakor ne,« ga je prekinil atašé. »Suknjo hočem.«
»Torej tisoč frankov!«
»Ne!«
»Tisoč pet sto! Polovico.«
Stopil je k blagajni in pograbil sveženj bankovcev.
»Sprejmete?«
»No torej, saj nisem trgovec. Ne bi hotel delati kupčije.«

Vtaknil je denar v listnico, potrdil prejem s podpisom in stopil proti vratom. Komaj jih je pa odprl, jih je že urno zaloputnil.

vo bivališče, se bo nakazilo višje doklade morda nekoliko zavleklo.

Društvo državnih upokojujencev za dravsko banovino v Ljubljani je takoj po izidu novih uredb o draginjskih dokladah interveniralo pri g. banu dr. Natlačenu, hkrati pa poslalo obširne in utemeljene spomenice vsem pristojnim činiteljem s prošnjo, da se upošteva skrajno neugodno gmotno stanje upokojujencev.

Režijske vožnje železniških upokojujencev. Pravilnik o voznih ugodnostih je bil z odločbo G. D. 71.984/35 spremenjen v toliko, da gre železniškim upokojujencem in

»Saj vendar ne mislite, naj grem v takem vremenu brez plašča na cesto! Prav nič me ni volja, da bi si nakopal kako pljučnico.«

»Posodim vam topel plašč,« je predlagal brivec.

»Za to bi vas pa že poprosil.«

Cyprien mu je pomagal v kožuh, ki ga je lastnik brivnice dal prinesiti iz svojega stanovanja.

»Na posetnici imate moj naslov,« je dejal gospod di Bellerio. »Jutri dopoldne lahko pošljete po kožuh.«

.....

Ko je naš poslaniški atašé še tisti večer stopil v neki dancing na Rue de Cliehy, je sedel ob barski mizi možak, ki je bil oblečen v ukradeno suknjo. Lagodno je srkal svoj sherry cobbler.

»Servus, vrni mi mojo suknjo!... Oziroma — prav za prav jo lahko kar obdržiš,« je dejal gospod di Bellerio.

»Kaj pa se je zgodilo? Mar se ni ujel?«

»Seveda. Plačal mi je 1500 frankov in mi razen tega posodil še tale sijajni kožuh. Jutri zjutraj ga pošlje iskat v avenijo Bugeaud. No, ta bo zaklalo!«

Oba sta se naglas zagrhotala in »poslaniški atašé« je zaklical natakarku:

»Haló, gargon!, prinesite steklenico Extra-dry 1917. Atašéja morava zaliti!«

In zaklical je godcem:

»Zaigrajte: Ça, c'est Paris!...«

E. Tillinger:

Pozor na suknje!

»Zanikrno vreme, to pa že pravim!« je izjavil Cyprien, medtem ko je brusil britve ob jermenu.

Gost, ki so mu ravno namilili obraz, je z nerazumljivim mrmranjem pritrdil brivčevim vremenoslovskim opazovanjem.

In res, skozi steklena vrata je bilo videti, da je bilo zunaj obupno južno vreme. Tenka snežna plast se je tajala pod koraki mimoidočih in se spreminjala v kašo. Skratka, pravo prehodno vreme med zimo in pomladjo.

»To še vse skupaj ni nič v primeri z zimo leta 1917,« je nadaljeval Cyprien. »Tedad sem bil na fronti v Flandriji...«

Gost je zaprl oči. Dolgočasno pripovedovanje brivskega pomočnika in vročina, ki je vladala v brivnici, oboje ga je uspalvalo.

Cyprien je obmolnil. Elegatno je krožil z britvijo po neznančevih licih in s palcem otipaval kosmatine očiščice, ki so bili še preostali od brade.

Tega gosta je Cyprien danes prvokrat bril. In medtem ko je nadaljeval z delom, je že mislil na napitnino, ki mu jo bo tujec ob odhodu stisnil v dlan, in se je vdajal najrazličnejšim domnevam.

Zdajci je tujec vstal, si v zrcalu skrbno pritrdil ovratnico, in stopil k obešalniku.

Na kovinskih kljukah za oblepo so viseli trije plašči. Pristopil je tesno k obe-

članom njihovih družin pravica do 24 režijskih voženj na leto, namesto dosedanjih 12 voženj. Zato bi se moral vsem železniškim upokojencem izdati za tekoče leto še en vložek za 12 voženj za njihovo legitimacijo. To se pa doslej ni zgodilo, zaradi česar se železniški upokojenci pritožujejo, češ, da bodo te naknadno dovoljene režijske vožnje postale sploh nemogoče, ker se leto bliža h koncu.

Zanimanje za organizacijo. Zagrebški »Penzioner« objavlja pod naslovom »Interes za naše društvo in stanovska zavednost naših članov« sledečo vest: »Na dan 3. oktobra, ko še noben upokojenec ni prejel pokojnine za oktober, je na naši blagajni 83 članov vplačalo znesek 2060 Din. Isti dan se je vpisalo 13 novih članov iz Zagreba.« — Zanimivo bi bilo slišati, kaj pravijo o tej stvari naše upokojske organizacije.

Društvena knjižnica upokojencev. Agilno Društvo državnih in samoupravnih pensionerov v Zagrebu je ustanovilo, kot smo že lani poročali, za svoje člane čitalnico in

knjižnico. Začetek minilega leta je društveni član g. M. G. Šuput podaril precejšnje število knjig kot temelj društvene knjižnice. Do danes je število knjig naraslo preko 600, od teh je 350 zabavnih del, znanstvenih 202, časopisov, revij in dnevnikov pa 30. Mnogi člani so darovali za knjižnico številne knjige. Med darovalci je tudi Matica Hrvatska in Društvo Sv. Jeronima. Obe društvi sta darovali upokojski knjižnici več lepih in dobrih knjig. Izposojujejo se knjige dvakrat na teden.

Pokojnina staroupokojenčeve vdove. Na vprašanje nekega staroupokojenca, koliko pokojnine pripade vdovi po staroupokojencu, ki je bil upokojen z desetimi službenimi leti, pojasnjujemo, da gre taki vdovi po moževi smrti 30% zadnjih aktivnih prejemkov umrlega soproga.

Oblike kemično čistil, barva, plislra in lika tovarna J. O. S. REICH.

Iz organizacij

Otvoritev ljubljanskega Učiteljskega doma. Dne 29. septembra je bil blagoslovljen in slovesno odprt Učiteljski dom v Ljubljani. Poročali smo že, da je zadruga, istega imena, že lani v novembru podpisala pogodbo o nakupu poslopja bivše sulfurajnske šole v Spod. Šiški. Ob nakupu je imela zadruga na razpolago znesek 950.000 Din. Plačala je v gotovini 250.000 Din, s hranilnimi knjižnicami je plačala 300.000 Din, za 400.000 Din je pa prevzela vknjiženo terjatev. S popravili in preureditvami je pričela zadruga že lani. Vsi ti stroški so znašali približno 250.000 Din. Popravila so bila končana letošnje poletje. V domu je pripravljenih za enkrat 40 postelj v petih spalnicah. Razen tega sta še dve učilnici, dve sobi za prefekta, bolniška soba in pisarna. Jedilnica in kuhinja sta v drugem posloppju, kjer bo mogoče prirediti spalnice še za 28 postelj. Zdaj je nastanjenih v domu že 37 dijakov. Cene v internatu so zelo zmerne, da bodo podeželski učitelji lahko pošiljali v dom svoje otroke. Zlasti v počitnicah bo pa dom na razpolago gostom, učiteljem-članom JUU, ob raznih zborovanjih itd. — K otvoritvi so se zbrali številni zastopniki oblasti in učiteljske organizacije. K uspehu štiridesetletnega dela je treba zadrugi »Učiteljski dom« iskreno čestitati.

Postarji pri svojem ministru. Odposlanstvo Združenja uradnikov p. t. t. stroke je obiskalo novega ministra za pošto dr. Branka Kaluderčiča. Prosilo ga je, naj posveti kar največ pozornosti prošnjam in potrebam poštne stroke, da se vsaj najvažnejša vprašanja poštne stroke in poštnega uslužbenstva zadovoljivo rešijo. Minister je obljubil, da se bo potrudil zavarovati stalnost vseh p. t. t. uslužbencev. Proti uslužbencem, ki bodo zakrivila kake prestopke, bo strog — toda brez dokazane krivde ne bo nihče niti kaznovan niti pre-

meščen. Vse krivične premostitve so že popravljene oz. se bo to zgodilo v najkrajšem času. Javil je končno, da upa, da mu bo vse osebe, zlasti pa združenje p. t. t. uradnikov v pomoč in podporo pri organizaciji novega poštne ministrstva.

Iz zagrebške uradniške organizacije. Bivši uradnik »Podporne zadruge javnih namještstva i umirovljenika« v Zagrebu, Fran Petrović je objavil svojčas v nekem dnevniku članek, v katerem je predsednika zadruge, dr. Viktorja Benkovića oklevetal, češ da je bilo njegovo delovanje škodljivo za zadrugo. Na nedavni obravnavi pred zagrebškim okrožnim sodiščem je bil Petrović, ki svojega dokaza resnice ni mogel izvesti prav v nobeni točki, obsodjen pogojno na leto dni zapora in na plačilo pravnih stroškov. S tem je bilo g. dr. V. Benkoviću dano popolno zadovoljstvo.

Znižanje plač

V Kranju izhajajoči tednik »Slovenija« od 21. septembra, št. 29, je objavil pod tem naslovom daljši članek, iz katerega posnemamo samo nekaj odstavkov. Naj govori članek sam:

»Državnim nastavljencom so spet znižali prejemke. Vedno se je še pokazalo, da tako zniževanje nima tistega uspeha, ki ga pričakuje proračunski mehanični računar. Kajti povezanost v družbenem gospodarstvu je tako tesna in globoka, da je popolnoma nemogoče, vzeti enemu sloju ali stanu, ne da bi zaradi tega izgubilo gospodarstvo ravnotežje toliko in toliko drugih slojev in stanov. Ti drugi prizadeti stanovi kajpada prenašajo gospodarski sunek naprej in na vse zadnje je celotno narodno gospodarstvo prizadeto. Stiska pa, ki bi naj se bila na stroške enega sloja ali stanu omilila, je postala še večja.

Začarani krog... H koncu pa naj še obnovimo svet, ki smo ga že sami nekajkrat napisali, ki tudi

sicer ni nov, pa je navzlic temu še zmiraj resničen, kakor je bil prvič. Namreč pregled, stvaren in po načelnih vidikih izvršen pregled pokojnin in upokojencev. — Tu bi bila prilika za popravilo financ in odstranitve krivic hkratu. Vse upokojitve je treba pregledati, z zakonom razveljaviti razne »pogodbene«, sposobne upokojence pozvati v službo nazaj, nesposobnim pa ali sploh vzeti pokojnino, če bi zanje ne imeli pogojev, ali jim pa kvečjemu priznati tisto, ki jim gre glede na njihova službena leta in njihovo sposobnost.

Zlasti to slednje je važno in neizvedljivo brez odločne volje.«

Zadružne vesti

Redukcija plač in cen. Na »Slovenčev« poziv na trgovce, naj zaradi znižanja prejemkov drž. uslužbencev tudi trgovci in industriji znižajo cene izdelkov, je ljubljanski »Trgovski list« objavil daljši članek, po katerem je vsako znižanje nemogoče, ker trgovine, zlasti z mešanim blagom, že davno ne vodijo več boja za dobiček, temveč samo boj za goli obstanek. Pač pa sprašuje imenovani list: »Zakaj se favorizirajo z vsemi mogočimi privilegiji razne uradniške in neuradniške zadruge? Te zadruge imajo deset in deset milijonske promete, a uživajo vse polno davčnih in drugih ugodnosti. Poleg tega imajo te zadruge ogromno kapitala po nizkih obrestih na razpolago, dočim mora trgovec za svoje kredite plačevati še enkrat tako visoke obresti. — Niti ena uradniška nabavljalna zadruga pa ni bila od kmetske zaščite prizadeta, nobeni se tudi ni treba bati za njen denar, ker se njene terjatve odtegujejo kar pri plačilu!« — Kakor je videti torej na kako prostovoljno znižanje cen v trgovinah ni računati, prav tako kakor med hišnimi lastniki ni niti najmanj volje, da znižajo po ogromni večini močno pretirane najemnine. Iz prednjega je pa še videti, da so naše zadruge trn v peti zasebnemu trgovstvu, dasi isto prav dobro ve, da smo »ogromne kapitale« zbrali drž. uslužbenci — radi ali neradi — sami. Ti kapitali bi bili pa še ogromnejši, če bi naše zadruge razpolagale prav z vsemi odtegljaji od naših prejemkov. O »davčnih in drugih ugodnostih«, katere v tolikšni meri uživajo naše zadruge, pa tudi trgovstvo nedvomno ve, da so bile zreducirane na skrajni minimum, tako da praktično sploh več ne obstoje.

Stanovanjski problem

O znižanju najemnin. Na zborovanju »Društva lastnikov novih hiš«, ki se je vršilo dne 6. oktobra v Ljubljani, so razpravljali tudi o zahtevi, naj hišni lastniki zaradi znižanja uradniških prejemkov znižajo tudi najemnine. Zborovalci so soglasno poudarjali, da je treba vsako tako zahtevo o znižanju najemnin odločno zavrniti, ker so baje po trditvah društvenih funkcionarjev najemnine v Ljubljani docela primerne. Zlasti v primeru z najemninami v drugih

metih države niso ljubljanske najemnine prav nič previsoke. Zato je zahteva po znižanju neutemeljena in jo je treba kategorično odbiti. — Kakor je videti, na kako prostovoljno znižanje najemnin drž. uslužbenci še dolgo ne morejo računati. Do znižanja bo prišlo le na ta način, da javno nameščenstvo visokih najemnin sploh ne bo več zmoglo in bodo iste v ostri konkurenci morale pasti same po sebi.

Najemnine v ljubljanskih mestnih posloppjih. Pri ljubljanskemu županu dr. Ravniharju se je zglasila deputacija stanovančev v mestnih hišah in ga prosila za znižanje najemnine. Prejela je obljubo, da bo ljubljanska občina skušala najemnine kar najprej znižati. Finančni odbor mestnega sveta je že sam predlagal znižanje najemnin v mestnih hišah, zato ker smatra to zaradi obstoječih razmer za primerno in pa ker hoče mestna občina ljubljanska dati hišnim lastnikom lep vzgled. Mestni svet bo sklepal o predlogih za novo ocenitev in razvrstitev stanovanj in bo sprejel znižanje najemnin. Ta sklep pa mora potrditi še finančno ministrstvo. Če se najemnine znižajo samo za 10%, bo občina na leto izgubila nad 350.000 Din dohodkov.

Prihajamo zopet z modnimi novostmi za jesensko sezono

**Velemanufaktura
A. & E. Skabernè
Ljubljana**

Kr. dvorni dobavitelj
ANTON VERBIČ, Ljubljana
Delikatese Telefon 2673 Špecerija
Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

Tovariši KLOBUKE
Kupujte pri trdkah, ki oglašujejo v »NAŠEM GLASU«! Kdor podpira nas, ga podpiramo mi!
Solidna postrežba.
Sprejemajo se popravila.
v najnovejših barvah in oblikah, dobre kakovosti ter razne športne čepice nudi v lepi izbiri po nizkih cenah
MIRKO BOGATAJ
trgovina klobukov in čepic
LJUBLJANA, STARI TRG ŠT. 14

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ
Kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica 9 — v lastni hiši
Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874
Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413
Posojila tudi ranžijska (do Din 10.000,-) vsem javnim nameščencem po 8% proti zaznambi na plačo in poročtvu. Hranilne vloge na hranilne knjižice in vloge v tek. rač. obrestuje, ako so vezane najmanj na 3 mesece, do 5 %. Izplačila promptna. Tovariši rešila nas bo samo stanovska in zadružna zavednost.

Učiteljska tiskarna
Ljubljana
Francišškanska ulica
Telefon št. 2312
Račun pošl. hran. 10.761
je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejših do najmodernejših
Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov
Lasina tvornica šolskih zvezkov

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana
Vodnikov trg št. 5.
Državni uslužbenci!
Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadrugi državnih železničarjev in pri trdkki Teokarovič.
Širite z adružno misel med svojimi tovariši!